

Viadukt Millau

Nová dopravní tepna mezi severem a jihem

Šetří čas i peníze

16. prosince 2004 byl pro veřejnou dopravu otevřen Viadukt Millau. Tradiční zácpy mezi obcemi Aguessac a La Cavalerie jsou od té doby minulostí. Viadukt, jehož nejvyšší bod nad údolím řeky Tarn dosahuje 343 m, představuje poslední, do té doby chybějící článek dálnice A75, která spojuje 340 km vzdálená města Clermont-Ferrand a Béziers. Francouzi ji přezdívalí La Méridienne. Osa dálnic A10-A71-A75 spolu s viaduktem dnes představuje nejkratší cestu mezi Paříží a Perpignanem, která je o 60 km, tedy půl hodiny jízdy kratší než cesta přes Lyon. A to nepočítáme čas získaný tím, že se již v Millau a okolí netvoří dopravní zácpy. Během velkých prázdninových cest se tak uspoří mnoho hodin.

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *přechodníky – zvolila jsem řešení vedlejší vztažnou větou či přídavným jménem*
- *zeměpisné názvy – dovysvětlila jsem je obecným klasifikátorem (město, řeka, dálnice)*
- *la Méridienne – pro českého čtenáře je nutno dovysvětlit, že se jedná o název, který dali viaduktu lidé*
- *infinitivy – sans compter – transponovala jsem do zvolací věty se všeobecným podmětem*
- *nominalita francouzštiny - fin des embouteillages; plus court et moins cher – transponovala jsem do slovesné konstrukce*
- *neživý podmět + pasivní konstrukce – plusieurs heures seront... – do češtiny jsem převedla jako všeobecný podmět se zvrtnou konstrukcí (se ušetří)*
- *antonymická modulace – près d'une demie-heure de conduite – byl obtížné dát do jedné věty, že je úsek o 60 km kratší a což je vlastně půl hodiny řízení přes Lyon navíc, proto jsem oba údaje dala dohromady*

Také co se týče dálničních poplatků, ušetří řidiči mnoho peněz. Celý úsek dálnice A75 je bezplatný. Zpoplatněn bude pouze přejezd přes Viadukt Millau. Celkový rozdíl cestovních nákladů osobních vozidel na trase Paříž – Perpignan činí asi 15 € ve prospěch dálnic A71-A75, oproti dálnicím A6-A7-A9.

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *coté tarif – převedeno na slovesnou konstrukci*
- *sujet à péage – transpozice*

- *avoisiner – fr. slovesná konstrukce (s neživotným podmětem) transponována na adverbium*

Na rozdíl od přetížených dálnic jsou A75 a Viadukt Millau dokonale včleněny do svého okolí, vedou nádhernou krajinou středohoří a nabízejí ideální dopravní podmínky.

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *podmět ils, který zastupuje dálnici a viadukt, se do češtiny těžko převádí, proto jsem obě věty spojila do jedné*

Historie

Nevšední historie výjimečné stavby

Aby poslední chybějící článek A75 spatřil světlo světa, bylo zapotřebí od prvních náčrtů trasy v roce 1987 až k ukončení stavby v prosinci 2004 sedmnáct let studií a prací. Viadukt, který někteří lidé neváhají nazvat Gardským mostem 21. století, je výsledkem velkého počtu stavebních fází. 3 velkými P pro každou z nich byla přesnost, preciznost a profesionalita. Aby toto výjimečné dílo vstoupilo do knihy rekordů, bylo zapotřebí splnit maximum podmínek.

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *největší problém v tomto odstavci byla pro mě francouzská syntax 1. věty – účel jsem přesunula dopředu a celkově jsem změnila větné závislosti (17 let studií tedy od prvních náčrtů...) – syntaktická transpozice*
- *Pont du Gard – vybrala jsem řešení českého překladu, protože je tento název zaužívaný*
- *infinitiv – faire entrer – infinitivní účelová věta – převedeno na účelovou větu*
- *perifrastický opis – 3 důležitá P*

14 let příprav jedinečného dobrodružství

1987 – světlo světa spatřily první náčrty trasy úseku dálnice A75, který by spojil vápencovou plošinu Le Causse rouge na severu s krasovou plošinou Le Larzac na jihu. Bylo předloženo několik návrhů, jak překonat údolí řeky Tarn, ať už na východ, či na západ od města Millau.

1994 – bylo rozhodnuto, že most bude postaven několik kilometrů za městem.

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *přechodník – transpozice na vedlejší větu*
- *relier – transpozice slovesa na substantivum*
- *zeměpisné názvy – musela jsem dohledat, o co se jedná, pak jsem následně použila explicitaci*

- *pasivní konstrukce – la decision est prise – transpozice na větu s obecným podmětem, substantivum transponováno na trpnou konstrukci*

1996 – ve veřejném výběrovém řízení vyhrálo řešení, které koncipoval vrchní inženýr Silnic a dálnic Michel Virlogeux a architekt sir Norman Foster. Technické dílo mnoha nosných lan ozdobí nebe nad okresem Aveyron. Státní orgány okouzila hlavně vkusnost a propojení s krajinou, jež upřednostnily před čtyřmi dalšími projekty – mostem se stálou šířkou, mostem s proměnnou šířkou, viaduktem, jehož nosná lana by se táhla pod mostovku, a stavbou s jediným obloukem.

1998 – vláda vydala stavební povolení a povolení k následnému provozu viaduktu na příštích 75 let.

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *postpozice substantiv*
- *Ponts et Chaussées – vybrala jsem český ekvivalent, který ovšem nemá v názvu mosty, ale myslím, že tato informace není příliš důležitá*
- *multahaubané – předpona multi se v tomto spojení v češtině nevyskytuje, proto jsem použila variantu opisu a étoffement*
- *aveyronnais – použila jsem transpozici a přeložila jako město Aveyron, což mi přišlo srozumitelnější pro čtenáře, který nezná francouzské reálie (a neví, že se jedná o město)*
- *překlad odborné terminologie mostů – překladové slovníky, wikipedie (model stavby lanového mostu s popisem jednotlivých částí http://cs.wikipedia.org/wiki/Lanov%C3%BD_most), v některých místech jsem využila i anglický překlad, abych se ujistila, že jde o ten pravý význam*
- *redukce redundance (cette dernière...)*

2001 – říjen – z materiálového hlediska podpořil stát na základě veřejného výběrového řízení spojení betonu (pilíře) a oceli (mostovka), které navrhla stavební firma Eiffage. Beton vykazoval všechny požadované vlastnosti odolnosti a ocel umožňovala zkonstruovat tenkou mostovku nízké váhy. Celá akce se rozjela 14. prosince položením základního kamene.

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *alliance – pouhé „spojení“ mi přišlo jako nedostačující, proto jsem připojila informaci, že jedná o spojení materiálu (étoffement)*
- *transpozice adjektiva „préconisée“ na vedlejší větu*
- *explicitace – doplnění informace, že Eiffage je stavební společnost*

Tříleté staveniště Titánů

Betonové práce

Na jaře 2002 se k nebi tyčí první pilíře viaduktu. Ve stejné době se objevují na vápencové rovině kotevní body mostovky (opěry). Na pozemní práce stačilo jen několik týdnů. Pilíř „P2“ přesáhl výšku 100 m po dvanácti měsících práce. O rok později, 9. prosince 2003, byla betonová stavba dokončena. A to včas. Navíc byl stanoven nejvýše zavěšeným pilířem na světě (ve 245 m) nový rekord.

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *le béton – étoffement*
- *infinitiv – réaliser – redukce*
- *les points d'ancrage du tablier – k překladu jsem použila model lanového mostu na wikipedii*
- *dans le temps! – abych zachovala expresivnost sdělení, dala jsem údaj o času do samostatné zvolací věty*
- *nominální věta bez slovesa – z důvodu plynulosti jsem do věty přidala sloveso*

Ocelové práce

Během léta 2002 byla započata montáž ocelové mostovky. Pod širým nebem vznikla na daleko od sebe vzdálených opěrných pilířích 2 různá stavenišť. 25. března 2003 byl spuštěn první úsek mostovky vyčnívající do prázdna. Spouštěcí akce byla úspěšná. Následovalo usazování dalších 17 úseků, průměrně každé 4 týdny jeden. Spojení severní a jižní části mostovky neboli usazení závěrečného klenutého dílu, se uskutečnilo 28. května 2004, přesně ve 14 hodin 12 minut, ve výšce 270 m nad řekou Tarn. Úkol splněn!

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *syntaktická transpozice – pasivní konstrukce*
- *à l'asaut du vide – dle odborníka z oboru stavitelství, se takové věci říká, že je vykonzolovaná, ovšem musíme vzít v potaz publikum, které bude číst tyto informace a vzhledem k tomu, že jde o internetové stránky, tak bych takové odborné termíny nezařazovala*
- *un succès – transpozice*
- *clavage – nevybrala jsem slovo „klenák“ z důvodu nesrozumitelnosti u čtenářů (navíc se spíše tento termín používá u dveří či oken)*

Jak se vše pospojovalo...

29. května 2004, 24 hodin po připojení byla zahájena instalace pylonů a umístění 154 úponů určených k podpoře mostovky. Za tři měsíce bylo po všem. Na konci září 2004 byla na mostovku položena vozovka. Aby mohl být 16. prosince 2004 zahájen komerční provoz

viaduktu, muselo být vše připraveno (rozvržení vozovky včetně dopravního značení a bezpečnostního mechanismu, instalace bezpečnostního systému, osvětlení a dokončovací práce na mýtných bránách).

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *l'enrobé – étoffement*
- *syntaktická transpozice – v poslední větě jsem upřednostnila hlavní informaci a vytvořila jsem účelovou větnou konstrukci*

Klíčová čísla

Legendární stavba jménem Viadukt Millau

Viadukt Millau je výsledkem impozantního příběhu. Od pouhé koncepce až po realizaci spojilo síly a vynalézavost několik stovek lidí a podíleli se tak na jedinečném díle. Uprostřed budování pracovalo na staveništi skoro 600 zaměstnanců, využívali nejvyspělejší technologie (jako laser, GPS, ...), aby na milimetr přesně sestavili tento ocelovo-betonový gigant. A stačily k tomu jen 3 roky (od prosince 2001 do prosince 2004).

problémové pasáže, překladatelské postupy

- *infinitiv – participer – syntaktická transpozice*
- *la construction – transpozice*

Stavba v číslech

délka – 2460 m

šířka – 32 m

maximální výška – 343 m, o 19 m víc než Eiffelova věž

sklon – 3,025 %, stoupání od severu k jihu ve směru od Clermont-Ferrand k Béziers

poloměr zakřivení – 20 km

výška nejvyššího pilíře (P2) – 245 m

výška pylonů – 87 m

počet pilířů – 7

délka mostovky – 2 nosné krajové mostovky – 204 m, 6 podélných mostovek – 342 m

počet úponů – 154 (11 párů na každém pylonu, všechny uspořádané v jednoosé síti)

zatížení úponů – 900 až 1200 t u těch nejdelších

váha ocelové mostovky – 36 000 t, tj. 5krát hmotnost Eiffelovy věže

množství použitého betonu – 85 000 m³, což odpovídá 206 000 t

celkové náklady – 400 miliónů eur

celková doba koncese – 78 let, 3 roky výstavba a 75 let provozu

Záruční doba – 120 let

Největším problémem byl především překlad odborných termínů a názvů. Při práci jsem vycházela z překladových slovníků, výkladových slovníků, a zejména internetu. Otázku, kterou jsem si kladla po celou dobu překládání, bylo zejména publikum, pro které bude překlad určen. Snažila jsem se, aby byl překlad srozumitelný pro čtenáře, který nezná francouzské reálie a není ani odborníkem v oblasti konstrukce mostů.